

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2025. június 11.
(OR. en)

9236/25

Intézményközi referenciaszám:
2025/0034(NLE)

RECH 236
COMPET 402

JOGALKOTÁSI AKTUSOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

Tárgy: A Tanács ajánlása az Európai Kutatási Térség szakpolitikai menetrendjéről
(2025–2027)

**A TANÁCS AJÁNLÁSA AZ EURÓPAI KUTATÁSI TÉRSÉG SZAKPOLITIKAI
MENETRENDJÉRŐL (2025–2027)**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére, összefüggésben a 182. cikke (5) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Napjainkban az EU többszörös és példátlan kihívásokkal néz szembe. A globális rend átalakulóban van, és társadalmi jólétünk és biztonságunk alapjait megingatja a viharos geopolitikai környezet, a növekvő gazdasági verseny, a példátlanul gyors és transzformatív technológiai forradalom, valamint az éghajlatváltozás és annak következményei. A kutatás és innováció (K+I) kulcsfontosságú Európa sebezhetőségének csökkentése és teljes potenciáljának az Európai Kutatási Térség (EKT) egészében való kiaknázása szempontjából, továbbá kritikus szerepet játszik az Európai Unió fenntartható versenyképességének, társadalmi rezilienciájának, jólétének és biztonságának fokozásában. A nyitott gazdaság megőrzése mellett sürgősen meg kell erősíteni Európa vezető szerepét és stratégiai autonómiáját a kulcsfontosságú technológiai területeken.

- (2) Az EKT fejlesztése az e kihívásokra való reagálás érdekében tett erőfeszítéseink középpontjában áll. Az EKT-nak mint a kutatás, a technológia és az innováció egységes piacának létrehozására irányuló törekvés 2000-ben fogalmazódott meg, és azt a Lisszaboni Szerződés az EUMSZ 179. cikke szerinti konkrét uniós célként rögzítette. Bár 2022 óta jelentős előrelépés történt az EKT első szakpolitikai menetrendje keretében, többet kell tenni egy olyan, teljes mértékben működőképes EKT továbbfejlesztése érdekében, ahol az országok összefogva koordinálják és javítják nemzeti K+I politikáikat és ökoszisztémáikat, és ahol a tudás, a kutatók, az innovátorok és a technológia szabadon mozoghat. Az EKT-n keresztül megvalósuló nagyobb mértékű uniós szintű koordináció segíthet a beruházások és a reformok ösztönzésében, hozzájárulhat az EU globális versenytársaival szembeni és az EU-n belül meglévő innovációs szakadék megszüntetéséhez, valamint alapvető szerepet játszhat a fenntartható versenyképesség előmozdításában.
- (3) Az EKT szakpolitikai menetrendje kulcsfontosságú az európai kutatási és innovációs paktumban meghatározott EKT-prioritások megvalósításához. Alátámasztja az Európai Bizottság, a tagállamok és adott esetben a társult országok és érdekelt felek arra irányuló közös erőfeszítéseit, hogy minden szinten jobban összehangolják a K+I politikákat. Erősíti bennük a felelősségvállalás érzését és a fokozott elkötelezettségüket, valamint hozzájárul az „ötödik szabadság” koncepciójával – a K+I egységes piacával – kapcsolatos munkához. Az EKT következő hároméves ciklusra (2025–2027) vonatkozó szakpolitikai menetrendjének célja:
- hozzájárulni az EU versenyképességének fokozásához és az EU stratégiai autonómiájának biztosításához a nyitott gazdaság megőrzése mellett, mégpedig a K+I-re irányuló célzott beruházások és reformok koordinálása, valamint adott esetben a 2021–2027-re szóló, jelenlegi többéves pénzügyi keretben rendelkezésre álló erőforrások nemzeti és adott esetben regionális és uniós szintű összevonása révén,
 - megerősíteni az EU-nak a K+I terén meglévő kiválóságát és hatását, globális tudományos vezető szerepét és vonzerejét a világ minden tájáról érkező tehetségek számára a kutatói karrierlehetőségek észszerűsítése, a kutatók Európán belüli mobilitásának és tudásmegosztásának megkönnyítése, valamint az élvonalbeli infrastruktúrákhoz való hozzáférés előmozdítása révén, és

- fokozni az EU fenntartható fejlődését és társadalmi hatását az ipari átalakulásra irányuló K+I erőfeszítések koordinálása, más szakpolitikákkal való szinergiák kialakítása, valamint a körforgásosabb és reziliensebb gazdaság előmozdítása révén.
- (4) Az EKT az elmúlt 25 évben jelentős eredményeket ért el az olyan alapvető szakpolitikai területeken, mint a kutatási infrastruktúrák, a nyílt tudomány, a nemzetközi együttműködés, a nemek közötti egyenlőség és az inkluzivitás a K+I terén, a közös programozás, a kutatói életpályák és a kutatói mobilitás. Ezen eredményekhez hozzájárulva – többek között – a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések több mint 150 000 kiváló kutatónak nyújtottak finanszírozást, elsősorban kiváló doktori programok, posztdoktori ösztöndíjak és a K+I személyzet csereprogramjai révén, az EURAXESS Európa-szerte több mint 2 millió kutató szakmai előmenetelét és mobilitását támogatta, az európai nyílt tudományosadat-felhő (EOSC) pedig zökkenőmentes hozzáférést biztosít a jó minőségű adatokhoz és digitális szolgáltatásokhoz, miközben támogatja a határokon és tudományágakon átnyúló együttműködést.
- (5) 2021-ben a tagállamok és a Bizottság megállapodtak az EKT új jövőképéről és szakpolitikai keretéről, amelyeket a kutatási és innovációs paktum¹ és az EKT jövőbeli irányításáról szóló tanácsi következtetések² tartalmazznak. A hosszú távú jövőkép meghatározza azokat a közös értékeket és elveket, amelyek a K+I-t irányítani fogják, és azonosítja a közös tevékenységek prioritásait. A paktumban a tagállamok megerősítették elkötelezettségüket amellyel, hogy az EKT célkitűzéseinek megvalósítása érdekében együtt dolgoznak az együttműködésnek és K+I-politikáik koordinálásának az előmozdítása, valamint az európai tudományos kutatás, technológia és innováció széttagoltságának a csökkentése érdekében. Az EU versenyképességének fokozásáról, valamint az Európai Kutatási Térség megerősítéséről és széttagoltságának megszüntetéséről szóló 2024. évi tanácsi következtetésekben³ a tagállamok azt is hangsúlyozták, hogy alapvető fontosságú a K+I ökoszisztémák kiépítésének és megerősítésének folytatása, továbbá újólag kijelentették, hogy jobb koordinációra és összhangra van szükség az uniós és a nemzeti szakpolitikai tervezés és végrehajtás között.

¹ A Tanács (EU) 2021/2122 ajánlása (2021. november 26.) az európai kutatási és innovációs paktumról (HL L 431., 2021.12.2., 1. o.).

² 14308/21.

³ 16179/24.

- (6) Az EKT első, a 2022–2024-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendje szilárd alapot teremtett az EKT célkitűzéseinek megvalósításához. A kutatási és innovációs paktum kiemelt területeit konkrét tevékenységekké alakította. A Bizottság, a tagállamok, a Horizont Európa társult országai és az uniós szintű érdekelt felek közösen 17 tevékenységet hajtottak végre. Az új irányítás részeként az EKT-fórum és al csoportjai fontos szerepet játszanak az EKT-nek és tevékenységeinek végrehajtásában. Hatékony keretet biztosítanak a Bizottság, a tagállamok, a társult országok és az érintett érdekelt felek közötti együttműködéshez egy inkluzív és részvételen alapuló megközelítés keretében. Ez elősegíti az innovatív stratégiákat és az európai K+I ökoszisztémát erősítő szakpolitikák iránti közös felelősségvállalást. Az Európai Kutatási Térséggel és Innovációval Foglalkozó Bizottság (ERAC)⁴ magas szintű stratégiai szakpolitikai tanácsadó vegyes bizottságként korai tanácsadást nyújt a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamoknak stratégiai K+I szakpolitikai kérdésekben, többek között a stratégiai szakpolitikai orientációval és az uniós és nemzeti – ezen belül a regionális – K+I szakpolitikák finomhangolását igénylő jövőbeli trendekkel kapcsolatban, beleértve a jelenlegi és a következő uniós K+I keretprogramot és más releváns K+I-központú uniós kezdeményezéseket is.

⁴ A Tanács (EU) 2021/2241 határozata (2021. december 13.) az Európai Kutatási Térséggel és Innovációval Foglalkozó Bizottság (ERAC) összetételéről és megbízatásáról (HL L 450., 2021.12.16., 143. o.).

- (7) A Bizottság „Az Európai Kutatási Térség megvalósítása” című, 2024. évi közleményében⁵ kiemelte az EKT 2022–2024-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjének és az új irányításnak az eredményeit. Az EKT első, a 2022–2024-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendje keretében a K+I szükségletek Európa-szerte történő kezelésében elért eredmények közé tartozik például: 1. a kutatásértékelés előmozdítását célzó koalíció (CoARA) létrehozása, 2. a „Zéró tolerancia magatartási kódex a nemi alapú erőszak elleni fellépésről az uniós kutatási és innovációs rendszerben” című dokumentum közzététele, 3. a K+I terén folytatott nemzetközi együttműködés elveivel és értékeivel foglalkozó legelső többoldalú párbeszéd sikeres megrendezése és egy miniszteri nyilatkozat elfogadása, 4. a kutatási, innovációs és vállalkozói tehetségek Európába vonzására és Európában tartására irányuló európai keretrendszer létrehozása és a kutatási és innovációs életpályák megfigyelőközpontjának elindítása, 5. a zöld energiára való átállás ösztönzése az EKT zöld hidrogénnel kapcsolatos kísérleti projektje stratégiai kutatási és innovációs menetrendjének végrehajtása révén, 6. a kutatásirányítási képességek megerősítése és fontosságuk elismerése, valamint 7. az EKT új monitoring- és értékelési keretének kialakítása.

⁵ COM (2024) 490.

- (8) Az EKT második, a 2025–2027-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendje erre a megközelítésre épül, és célja, hogy segítse a nemzeti K+I rendszerek megerősítését és az Európát érintő összetett globális kihívások kezelését. A kutatási és innovációs paktum közös tevékenységekre vonatkozó kiemelt területeit és az EKT első, a 2022–2024-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjének végrehajtási eredményeit alapul véve 11 hosszú távú strukturális EKT-politikát és 8 konkrét EKT-tevékenységet állapít meg az ezen ajánlás 1. pontjában meghatározottak szerint. Ezek az EKT-fórumon belül folytatott széles körű közös alkotási folyamat eredményei, mely folyamat középpontjában a strukturális EKT-politikák és EKT-tevékenységek tartalma állt. Ezt kiegészítve az ERAC korai stratégiai tanácsadással járult hozzá ehhez a folyamathoz a következő témákban: az EKT szakpolitikai narratívájának szükségessége, az EKT 2025–2027-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjének szerkezete, a tagállamok legalább felének körében a menetrend végrehajtása iránti elkötelezettség biztosítása, valamint a menetrend ambíciójára, céljaira és prioritásaira irányuló jobb kommunikáció. A cél az, hogy 2025-ben megkezdődjön a menetrend végrehajtása. Az EKT 2025–2027-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendje biztosítja az első menetrend keretében megkezdett szakpolitikák folytonosságát, foglalja az EKT alapvető hosszú távú célkitűzéseivel, és rendelkezik az új stratégiai igényekre való reagáláshoz szükséges rugalmassággal. Növelnie kell az EKT, annak célkitűzései és tevékenységei láthatóságát és ismertségét,

AJÁNLJA, HOGY:

1. A tagállamok fogadják el az EKT 2025–2027-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjét, amely 11 strukturális EKT-politikát és 8 EKT-tevékenységet tartalmaz. Az EKT strukturális politikái a nemzeti és európai szakpolitikákba és K+I-rendszerekbe ágyazott hosszabb távú tevékenységek, amelyek az EKT szakpolitikai menetrendjének hároméves ciklusán túlmutató erőfeszítéseket igényelnek. A várható hosszabb távú hatás elérését célzó intézkedések végrehajtásának biztosítása érdekében hároméves munkatervvel rendelkeznek. Az EKT-tevékenységek konkrétak, szakpolitika-vezéreltek és célorientáltak, hogy ezáltal jelentős hozzáadott értéket tudjanak biztosítani az EU, a tagállamok, a társult országok és az érdekelt felek számára, és e tevékenységeket az EKT hároméves szakpolitikai menetrendje keretében kell végrehajtani. Az EKT strukturális politikáira és tevékenységeire vonatkozó, a 2025–2027-es időszakra szóló összes javaslatot a melléklet ismerteti részletesebben.

2. A tagállamok önkéntesen és a változó geometria elve alapján hajtsák végre az EKT 2025–2027-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjében meghatározott strukturális politikákat és tevékenységeket a Bizottsággal közösen és adott esetben a társult országokkal és az érdekelt felekkel koordinálva, a közös tevékenységnek a K+I paktumban meghatározott négy kiemelt területével összhangban. Ezek a strukturális politikák és tevékenységek a következőkre összpontosítanak: i. egyértelmű hozzáadott érték teremtése nemzeti és európai szinten, ii. hatás kifejtése konkrét célkitűzések és kézzelfogható eredmények három éven belül történő megvalósításával, iii. a tagállamok, a Bizottság és adott esetben a társult országok és az érdekelt felek közötti folyamatos közös alkotásra építés, iv. önállóság egy fő tevékenységet illetően, és v. változó geometriában való önkéntes végrehajtás, ami rugalmasságot tesz lehetővé az országok részvételének mértékét illetően. Az EKT strukturális politikáinak és az EKT-tevékenységeknek biztosítaniuk kell, hogy a tagállamok legalább fele részt vegyen azok végrehajtásában.
3. Az EKT strukturális politikái és az EKT-tevékenységek – az európai kutatási és innovációs paktumban meghatározott kiemelt területek szerinti bontásban – a következők legyenek:

1. KIEMELT TERÜLET: A TUDÁS VALÓBAN MŰKÖDŐ BELSŐ PIACÁNAK ELMÉLYÍTÉSE

A hatékonyabb és inkluzívabb európai K+I rendszer kiépítéséhez elengedhetetlen a tudás hatékony, eredményes és jól működő belső piaca, amely a kutatók, a tudás és az adatok szabad mozgására épül, valamint a képzett munkaerő cirkulációja. Ez a belső piac biztosítja az erőfeszítések és a beruházások hatékony felhasználását, és megteremti a hatékonysághoz szükséges kritikus tömeget. Az EU versenyképességének megerősítése érdekében elengedhetetlen az EU nemzetközi pozíciójának és tudományos vezető szerepének megerősítése azáltal, hogy úttörő jelentőségű kutatást és innovációt valósítunk meg a teljes kutatási és innovációs lánc mentén, beleértve az alap- és az alkalmazott tudományt is, továbbá azáltal, hogy fokozzuk az EU vonzerejét a világ minden tájáról érkező tehetségek számára, az EU-ban tartjuk a tehetségeket, és megszüntetjük az EKT széttagoltságát.

A Bizottság és a tagállamok – adott esetben a társult országokkal és az érdekelt szervezetekkel koordinálva – az EKT következő strukturális politikái révén folytatják az ezzel a prioritással kapcsolatos munkát:

- a nyílt tudomány lehetővé tétele az adatok megosztása és újrafelhasználása révén, többek között az európai nyílt tudományosadat-felhőn (EOSC) keresztül,
- a kutatási infrastruktúrák fenntarthatóságának, hozzáférhetőségének és rezilienciájának erősítése az EKT-ben,
- a nemek közötti egyenlőség és az inkluzivitás erősítése az EKT-ben, különösen interszekcionális megközelítéssel,
- a kutatói életpálya vonzóbbá és fenntarthatóbbá tétele, valamint a mobilitás támogatása,
- a kutatásértékelés reformja,
- a tudáshasznosítási kapacitások és tevékenységek bővítése,
- a K+I globális megközelítésének megvalósítása.

Az alábbi EKT-tevékenységek javasoltak a következő három évre:

- méltányosság alkalmazása a nyílt tudományban,
- a szakpolitikát alátámasztó tudomány (S4P) európai ökoszisztémájának előmozdítása,
- a mesterséges intelligencia felelős tudományos felhasználásának megkönnyítése és felgyorsítása az EU-ban,
- a kutatásbiztonság fokozása.

2. KIEMELT TERÜLET: A ZÖLD ÉS A DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS, TOVÁBBÁ A TÁRSADALOMRA HATÁST GYAKORLÓ EGYÉB KIHÍVÁSOK EGYÜTTES KEZELÉSE, VALAMINT A TÁRSADALOM EKT-BEN VALÓ RÉSZVÉTELÉNEK NÖVELESE

Ahhoz, hogy az EKT közre tudjon működni a versenyképesség fokozásában, javítani tudja az uniós polgárok életminőségét és kezelni tudja az olyan társadalmi kihívásokat, mint a zöld és a digitális átállás, holisztikus megközelítések kialakítása érdekében szinergiákat kell teremtenie más szakpolitikákkal. A K+I beruházásoknak olyan értékes eredményeket kell megvalósítaniuk, amelyeket a piac használ és alkalmaz, és a társadalmi igények kielégítése során fokozniuk kell a tudományos fejlődést és hatást.

E kiemelt terület kezelésének alapvető megközelítéseként az EKT következő strukturális politikái kerültek azonosításra:

- a stratégiai energiatechnológiai (SET) tervnek az EKT kulcsfontosságú tematikus elemévé tétele,
- a K+I és a felsőoktatás közötti kapcsolat javítása az EKT-n belül, valamint az európai K+I ökoszisztémákban rejlő teljes potenciál kiaknázása,
- a tudományba vetett bizalom erősítése a polgárok részvétele, szerepvállalása és a tudományos kommunikáció révén.

Az alábbi EKT-tevékenységek javasoltak a következő három évre:

- a K+I beruházások felgyorsítása az európai ipari átalakulás és versenyképes fenntarthatóság érdekében,
- az új megközelítésű módszerek (NAM-ok) felgyorsítása az orvosbiológiai kutatásnak, valamint a gyógyszerek és orvostechikai eszközök tesztelésének az előmozdítása érdekében,
- koherens és koordinált keret kialakítása a kutatási és innovációs integritás és etika európai megközelítéséhez a felmerülő kihívások tükrében.

3. KIEMELT TERÜLET: A KUTATÁSI ÉS INNOVÁCIÓS KIVÁLÓSÁGHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS UNIÓ-SZERTE TÖRTÉNŐ BŐVÍTÉSE, VALAMINT AZ INNOVÁCIÓS ÖKOSZISZTÉMÁK KÖZÖTTI ÖSSZEKÖTTETÉSEK UNIÓ-SZERTE TÖRTÉNŐ FOKOZÁSA

A kutatási kiválóság egész Európára kiterjed – korosztályokon, tudományágakon és ágazatokon átívelően. A kutatók és innovátorok lehetőségei között az EKT-ben fennálló jelentős egyenlőtlenségek miatt a benne rejlő lehetőségeket még nem sikerült teljes mértékben kiaknázni.

E kiemelt terület kezelésének alapvető megközelítéseként az EKT következő strukturális politikája került azonosításra:

- a kiválósághoz való uniós hozzáférés javítása.

Az alábbi EKT-tevékenység javasolt a következő három évre:

- a K+I szerepének megerősítése: új korszak a kutatómenedzsmentben.

4. KIEMELT TERÜLET: AZ ÖSSZEHANGOLT KUTATÁSI ÉS INNOVÁCIÓS BERUHÁZÁSOK ÉS REFORMOK ELŐMOZDÍTÁSA

Mivel az EU a jövőbeli versenyképesség, fenntarthatóság és jólét szempontjából kulcsfontosságú területekre összpontosít, kontraproduktív lenne a K+I beruházások és kezdeményezések megkettőzése, helyettesítése vagy szétaprózása. A transznacionális együttműködés növeli a hatékonyságot az erőforrásoknak a kritikus tömeg elérése érdekében való összevonásával, és fokozza a tudás továbbgyűrűző hatásait a K+I fellendítése érdekében. E beruházások hatékonyságának és hatásosságának biztosításához bizonyos esetekben arra is szükség lesz, hogy nemzeti kutatás-fejlesztési (K+F) rendszerekben tervezzenek, hajtsanak végre és kövessenek nyomon strukturális reformokat. E reformok célja a tudományos kiválóság növelése, a kutatási eredmények hasznosítása kultúrájának megvalósítása, a tudomány és a vállalkozások közötti kapcsolatok erősítése, valamint az üzleti innovációt támogató szakpolitikák célzottabbá tétele.

E célkitűzés keretében nincs konkrét javasolt strukturális EKT-politika vagy EKT-tevékenység. Az Európai Bizottság és a tagállamok azonban továbbra is elkötelezettek az iránt, hogy a meglévő eszközök felhasználásával szorosan együttműködjenek. Pontosabban, a K+I intézkedéseknek az uniós Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében való végrehajtása várhatóan fokozza majd a nemzeti K+I kapacitást, különösen a továbbra is lemaradásban lévő országokban.

A gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere keretében az Európai Bizottság mélyrehatóan elemzi a nemzeti K+I rendszereket, és országspecifikus ajánlásokat ad ki arra vonatkozóan, hogy miként lehetne növelni az egyes országok innovációs potenciálját. A Bizottság ezután nyomon követi a tagállamok szakpolitikai válaszait, hogy értékelje a feltárt K+I hiányosságok áthidalása terén elért eredményeket. Azon erőfeszítéseik támogatása érdekében, amelyek K+I rendszereiknek reformok révén történő javítására irányulnak, a tagállamok és adott esetben a társult országok szakértői támogatást kaphatnak a Horizont 2020 keretprogram szakpolitika-támogató eszköze keretében – amely rendkívül hasznosnak bizonyult a szakpolitikai döntéshozatal javítása és a reformpályák meghatározása tekintetében –, valamint a tagállamokkal és adott esetben a társult országokkal a K+I közösen elfogadott témáiról folytatott kétoldalú megerősített szakpolitikai párbeszéd során.

4. Az EKT irányításának központi mechanizmusaként fenn kell tartani a K+I-re vonatkozóan egyértelmű stratégiai tanácsokat és iránymutatásokat nyújtó ERAC-on és az EKT szakpolitikai menetrendjének hatékony végrehajtását célzó koordináció fokozásáért felelős EKT-fórumon belül kialakított együttműködési keretet. Az EKT következő, a 2025–2027-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjének végrehajtása továbbra is inkluzív és átlátható törekvés kell, hogy maradjon valamennyi kormányzati szinten, hogy elősegítse a menetrend közös megalkotását és az iránta való felelősségvállalást. Az EKT-fórumnak továbbra is azonosítania kell az EKT 2025–2027-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjének tevékenységein kívül felmerülő, országok közötti együttműködést igénylő és a kutatási és innovációs paktum hatálya alá tartozó kihívásokat, például a tudományos kutatás szabadságának nyomon követéseként és Európa tudományos vezető szerepének megerősítése céljából.

5. Ezen ajánlás 2. pontjával összhangban az EKT strukturális politikáit és tevékenységeit a tagállamoknak önkéntesen és a változó geometria elve alapján kell végrehajtaniuk. Ajánlott, hogy a tagállamok vonják be régióikat és a nemzeti érdekelt feleket az EKT 2025–2027-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendje végrehajtásának támogatása érdekében. A koordinált végrehajtásnak biztosítania kell az uniós szintű érdekelt felek aktív és széles körű bevonását a teljes spektrumban, a kutatástól az innovációig és a piaci bevezetésig. A különböző érdekek – különösen a magánszektor és a civil társadalom – optimális képviselésének feltérképezése érdekében felül kell vizsgálni az EKT-fórumban részt vevő érdekelt felek kategóriáit.
6. A tagállamoknak és az Európai Bizottságnak továbbra is támogatniuk kell a Horizont Európa programhoz társult országoknak és az érdekelt felek uniós szintű ernyőszervezeteinek teljes körű bevonását az EKT 2025–2027-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjének végrehajtásába.
7. Az EU-ban a K+I beruházások elmaradnak a törekvésektől, és továbbra is elmaradnak az EU több globális versenytársának beruházási szintjétől. Az EU jelenleg a GDP-jének mintegy 2,3 %-át fordítja K+F-re, ami messze elmarad a 2002-ben a Barcelonai Nyilatkozatban meghatározott 3 %-os K+F célkitűzéstől. A GDP 3 %-ában meghatározott cél elérése sokrétű kihívást támaszt, melynek kezeléséhez megújult politikai kötelezettségvállalásra van szükség annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló eszközök keretei között fokozni lehessen az állami és magán K+F beruházásokat. További reformokra van szükség a nemzeti K+I ökoszisztémák javításához és a K+I-be történő megnövekedett beruházások hatásának maximalizálásához is. A kutatási és innovációs paktumnak „Az összehangolt kutatási és innovációs beruházások és reformok előmozdítása” elnevezésű kiemelt területe mellett a tagállamoknak és a Bizottságnak folytatniuk kell az ebbe az irányba tett erőfeszítéseiket.

8. Az Európai Bizottságnak folytatnia kell az európai kutatási és innovációs paktumban felvázolt és a Bizottság által a Tanács számára 2022. június 10-én előterjesztett, „Az EKT jövőbeli nyomonkövetési mechanizmusának kerete” című dokumentumban⁶ részletezett EKT nyomonkövetési mechanizmus végrehajtását. Az EKT nyomonkövetési mechanizmusa a kutatási és innovációs paktumban meghatározott EKT-prioritások megvalósítása terén elért eredményeket fogja értékelni. Az EKT nyomonkövetési mechanizmusának a következőkből kell állnia:

1. egy rendszeresen frissített EKT-eredménytábla, amely az EKT célkitűzéseinek megvalósulása felé tett előrehaladás nyomon követésére szolgál mind uniós, mind nemzeti szinten;
2. az EKT szakpolitikai menetrendjének végrehajtására vonatkozó felülvizsgálat céljából a Bizottság által a Tanács számára készített hároméves EKT-nyomonkövetési jelentés;
3. hároméves EKT-országjelentések, amelyek áttekintik az országok előrehaladását az EKT szakpolitikai menetrendjének végrehajtása terén, biztosítva, hogy a tagállamokra ne háruljanak további terhek.

A tagállamoknak folytatniuk kell az EKT-vel kapcsolatos információcserét, különösen az EKT szakpolitikai platformján keresztül történő adat- és információszolgáltatás révén. A tagállamoknak továbbá a rendelkezésre álló támogatásra támaszkodva elő kell mozdítaniuk az EKT számukra releváns strukturális politikáinak, tevékenységeinek és eredményeinek végrehajtását.

Kelt Brüsszelben,

*a Tanács részéről
az elnök*

⁶ 9578/22.

MELLÉKLET

Az EKT strukturális politikáinak és az EKT-tevékenységeknek a részletes magyarázata

Az EKT strukturális politikáira és az EKT-tevékenységekre vonatkozó javaslatokat a következő sorrendben ismertetjük részletesebben. Amennyiben *ezek a politikák és tevékenységek az uniós költségvetésből teljesítendő finanszírozási követelményekhez vezetnek, az ilyen finanszírozás a 2021–2027-es időszakra vonatkozó jelenlegi többéves pénzügyi keretben rendelkezésre álló eszközökre korlátozódik.*

Az EKT strukturális politikái

- A nyílt tudomány lehetővé tétele az adatok megosztása és újrafelhasználása révén, többek között az európai nyílt tudományosadat-felhőn (EOSC) keresztül
- A kutatási infrastruktúrák fenntarthatóságának, hozzáférhetőségének és rezilienciájának erősítése az EKT-ben
- A nemek közötti egyenlőség és az inkluzivitás erősítése az EKT-ben, különösen interszekcionális megközelítéssel
- A kutatói életpálya vonzóbbá és fenntarthatóbbá tétele, valamint a mobilitás támogatása
- A kutatásértékelés reformja
- A tudáshasznosítási kapacitások és tevékenységek bővítése
- A K+I globális megközelítésének megvalósítása
- A stratégiai energiatechnológiai (SET) tervnek az EKT kulcsfontosságú tematikus elemévé tétele
- A K+I és a felsőoktatás közötti kapcsolat javítása az EKT-n belül, valamint az európai K+I ökoszisztémákban rejlő teljes potenciál kiaknázása

- A tudományba vetett bizalom erősítése a polgárok részvétele, szerepvállalása és a tudománnyal kapcsolatos kommunikáció révén
- A kiválóságokhoz való uniós hozzáférés javítása

EKT-tevékenységek

- Méltányosság alkalmazása a nyílt tudományban
- A szakpolitikát alátámasztó tudomány (S4P) európai ökoszisztémájának előmozdítása
- A mesterséges intelligencia felelős tudományos felhasználásának megkönnyítése és felgyorsítása az EU-ban
- A kutatásbiztonság fokozása
- A K+I beruházások felgyorsítása az európai ipari átalakulás és versenyképes fenntarthatóság érdekében
- Az új megközelítésű módszerek (NAM-ok) felgyorsítása az orvosbiológiai kutatásnak, valamint a gyógyszerek és orvostechnikai eszközök tesztelésének az előmozdítása érdekében
- Koherens és koordinált keret kialakítása a kutatási és innovációs integritás és etika európai megközelítéséhez a felmerülő kihívások tükrében
- A K+I szerepének megerősítése: új korszak a kutatómenedzsmentben

Az EKT strukturális politikái

1. A NYÍLT TUDOMÁNY LEHETŐVÉ TÉTELE AZ ADATOK MEGOSZTÁSA ÉS ÚJRAFELHASZNÁLÁSA RÉVÉN, TÖBBEK KÖZÖTT AZ EURÓPAI NYÍLT TUDOMÁNYOSADAT-FELHŐN (EOSC) KERESZTÜL

Célok

- A nyílt tudomány gyakorlatainak és készségeinek jutalmazása és tanítása, hogy azok az „új normává” váljanak.

- Olyan szabványok, eszközök és szolgáltatások alkalmazása, amelyek lehetővé teszik a kutatók számára az eredmények megtalálását, elérését, újrafelhasználását és kombinálását.
- A tudományos eredmények nyílt megosztását lehetővé tevő, összevont és közösségvezérelt infrastruktúra kiépítése és fenntartása.
- Európa vezető szerepe a FAIR⁷ kutatási adatok hálózatának kialakításában, amely más adatterekkel is összeköttetésben áll.
- A kutatók számára jobb jogi feltételek és erőforrások biztosítása az államilag finanszírozott kutatási eredményekhez való hozzáférést és azok újrafelhasználását, valamint a publikációk és adatok tudományos célú felhasználását illetően.

Leírás

E strukturális politika célja, hogy ugrásszerű változást hozzon az európai kutatói közösségek és kutatási infrastruktúrák körében. Célul tűzi ki, hogy jobb uniós jogi keretet hozzon létre a kutatás életciklusa során felhasznált és előállított kutatási adatok és egyéb digitális kutatási objektumok nyílt megosztásához, az azokhoz való zökkenőmentes hozzáféréshez és azok megbízható újrafelhasználásához. Például a következő tevékenységekről van szó:

- az EOSC uniós csomópont használatának előmozdítása az európai kutatói közösség körében,
- az EOSC-szövetség több csomóponttal történő bővítésének támogatása, valamint méretezhetőségének biztosítása az EOSC-szövetség közös szabványai és felhasználási irányelvei révén 2025-től,
- további konzultációk lefolytatása az érdekelt felekkel, valamint további bizonyítékok gyűjtése az azonosított szakpolitikai lehetőségekről annak érdekében, hogy a szerzői jogra és az adatokra vonatkozó uniós jogi és szabályozási keret megfelelő legyen a kutatás tekintetében,
- az EOSC monitoringkeretének a legkorszerűbb módszerekkel való kibővítése a kapcsolódó szakpolitikák és gyakorlatok hatásának értékelése érdekében.

⁷ Megtalálható, hozzáférhető, interoperábilis és újrafelhasználható (Findable, Accessible, Interoperable and Reusable).

Várt eredmények

- Nagy értékű EOSC-szövetség kialakítása és elterjedésének növelése.
- A FAIR kutatási adatok mennyiségének és produktivitásának növelése Európában.
- Intézkedési és kezdeményezési területek azonosítása annak érdekében, hogy olyan uniós keret jöhessen létre a szerzői jogra és az adatokra vonatkozóan, amely a kutatás tekintetében is megfelelő.
- A nyílt tudományra vonatkozó szakpolitikák és gyakorlatok hatásának értékelése egy, a nyílt tudománnyal foglalkozó szakpolitikai információgyűjtési platform alapján.

2. A KUTATÁSI INFRASTRUKTÚRÁK FENNTARTHATÓSÁGÁNAK, HOZZÁFÉRHETŐSÉGÉNEK ÉS REZILIENCIÁJÁNAK ERŐSÍTÉSE AZ EKT-BEN

Célok

- A kutatási infrastruktúra (KI) szolgáltatásainak megerősítése, jobban hozzáigazítva azokat a felhasználói igényekhez, a jelenlegi és az újonnan felmerülő tudományos, technológiai és innovációs kihívásokkal és az uniós szakpolitikai prioritásokkal összefüggésben.
- Az európai KI-ökoszisztéma megerősítése, többek között a meglévő KI-k konszolidációja és a hiányosságok pótlására irányuló új KI-projektek azonosítása révén.
- Integráltabb és fenntarthatóbb rendszerek létrehozása a kutatási infrastruktúrákhoz és azok szolgáltatásaihoz való hozzáférés megerősítése érdekében, különösen ami az EKT-ből érkező kutatók és innovátorok hozzáférését illeti.
- A kutatásra és a társadalomra gyakorolt hatás növelése és az iparral folytatott együttműködés megerősítése.
- Megfelelőbb kapcsolatok – és adott esetben interoperabilitás – kialakítása a különböző típusú infrastruktúrák (KI-k, technológiai infrastruktúrák, e-infrastruktúrák, adatinfrastruktúrák) között.
- Az érdekelt felek KI-tevékenységekbe való nagyobb mértékű bevonásának ösztönzése.

Leírás

Ez a strukturális politika biztosítja a világszínvonalú és fenntartható KI-k nyitottságát, hozzáférhetőségét és biztonságát a kutatók és innovátorok számára az EKT-n belül, valamint továbbfejleszti és megszilárdítja a KI-eket, a K+I ökoszisztémában betöltött integrációs szerepüket, továbbá az uniós prioritások kezelésére való képességüket. Hosszú távú stratégia fogja racionalizálni a KI-környezetet, továbbá azonosítani és rangsorolni azokat a KI-szolgáltatásokat és -technológiákat, amelyek az EU tudományos és technológiai versenyképességének és stratégiai autonómiájának, valamint a társadalmi kihívások megoldására való képességének a fokozásához szükségesek.

- A KI-kre vonatkozó hosszú távú stratégia kidolgozása.
- A különböző KI-k teljesítményének egyértelmű monitorozása.
- A KI-k részére nyújtott pénzügyi támogatás egyértelmű elemzése.
- Stratégiai környezeti elemzés készítése az európai KI-kről.

Várt eredmények

- **Hosszú távú és ismétlődő tevékenységekből:** 1. a kutatási infrastruktúrákra vonatkozó hosszú távú uniós stratégia, beleértve a kutatási infrastruktúrák uniós támogatásának új, stratégiai megközelítését; 2. az ESFRI 2026-os ütemterve és a 2028-as környezeti elemzés kulcselemei; 3. az ESFRI mérföldköveinek monitorozása; 4. az érdekelt felek bevonása (eseményekről szóló jelentések / tevékenységi jelentések).
- **Rövid távú tevékenységekből – a következőkkel kapcsolatos ajánlásokat tartalmazó jelentések:** 1. finanszírozás, beleértve a nemzeti és regionális finanszírozással, valamint az uniós és egyéb forrásokkal való szinergiákat; 2. nemzetközi együttműködés, a kutatásbiztonsági szempontok figyelembevételével; 3. az ESFRI hatásvizsgálata; 4. az európai kutatási infrastruktúrák rezilienciája és zöldítése; 5. az ERIC további megerősítése a KI-ökoszisztéma részeként.

3. A NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG ÉS AZ INKLUZIVITÁS ERŐSÍTÉSE AZ EKT-BEN, KÜLÖNÖSEN INTERSEKCIONÁLIS MEGKÖZELÍTÉSSEL

Célok

- A szakpolitikai párbeszédnek és a nemek közötti egyenlőséggel és az inkluzivitással foglalkozó szakpolitikák és tevékenységek koordinálásának elmélyítése a tagállamok és adott esetben a társult országok, valamint az érdekelt felek körében a K+I területén, különösen interszekcionális megközelítéssel, az intézményi/strukturális változásokat is beleértve, mégpedig inkluzív nemi esélyegyenlőségi tervek, a nemi dimenzióinak a K+I tartalmába való integrálása, a nemi alapú erőszak felszámolása és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés fejlesztése révén.
- A nemek közötti egyenlőség és az inkluzivitás előmozdítása a K+I területén, különösen interszekcionális megközelítéssel, a meglévő ajánlások és eszközök alkalmazása és finomhangolása révén.
- A nemek közötti egyenlőség és az inkluzivitás területével kapcsolatos adatgyűjtésnek, monitoringnak és értékelésnek a javítása a K+I területén, különösen interszekcionális megközelítéssel, mégpedig a sikeres gyakorlatok és a kihívások, valamint a jövőbeli szakpolitikák és intézkedések által kezelendő hiányosságok azonosítása érdekében.
- A tagállamok – és adott esetben a társult országok – között a nemek közötti egyenlőség és az inkluzivitás kezelése terén fennálló földrajzi különbségek csökkentése, különösen interszekcionális megközelítéssel.
- A nők és az alulreprezentált kutatók nagyobb arányú részvételének elérése, a munkafeltételek (és tanulmányi feltételek) minőségének javítása, hogy háttérétől függetlenül minden kutató esetében – az alulreprezentált és marginalizált csoportokat is beleértve – biztosítani lehessen a nemek közötti egyenlőséget, a nemek egyensúlyát, az esélyegyenlőséget és az inkluzivitást, továbbá hogy biztosítani lehessen a méltányosabb felvételt, előléptetést és költségvetés-allokációt, a munka és a magánélet közötti egyensúlyt szolgáló intézkedések rendelkezésre állását, a nemi alapú erőszaktól mentes biztonságosabb környezetet, a nemek közötti egyensúly javítását a döntéshozói pozíciókban, valamint az elfogulatlan és jobb minőségű K+I eredményeket.

Leírás

Ez a strukturális politika javítani fogja a K+I minőségét és társadalmi relevanciáját, elősegíti a sokszínűbb tehetségek európai K+I rendszerbe vonzását és ott tartását, valamint hozzájárul annak biztosításához, hogy mindenki maximálisan ki tudja aknázni a benne rejlő lehetőségeket, ezzel bizonyítva, hogy az EU továbbra is elkötelezett amellett, hogy nemzetközi szinten vezető szerepet vállaljon a nemek közötti egyenlőségnek és az inkluzivitásnak – különösen interszekcionális megközelítés útján – történő biztosításában a K+I területén.

Várt eredmények

- Az inkluzív nemi esélyegyenlőségi tervek hatékony végrehajtásának monitorozására és értékelésére szolgáló megközelítés kidolgozása.
- Az interszekcionális megközelítés K+I politikán belüli alkalmazására vonatkozó iránymutatások kidolgozása, a mutatók gyűjtését, kiválasztását és elemzését illetően is.
- Olyan monitoring- és értékelési megközelítés kidolgozása, amely fokozza a nemi dimenzió K+I tartalmakba való integrálását.
- A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésére irányuló mechanizmus megerősítése az EKT egyéb uniós és nemzeti szintű tevékenységeivel való szinergiák kialakítása érdekében.
- Az EKT 2022–2024-es szakpolitikai menetrendjének 5. tevékenysége keretében kidolgozott, a K+I területén előforduló nemi alapú erőszakra vonatkozó magatartási kódex végrehajtása.
- A nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezésre és a kiadások nyomon követésére vonatkozó elvek kidolgozása a K+I területén.

4. A KUTATÓI ÉLETPÁLYA VONZÓBBÁ ÉS FENNTARTHATÓBBÁ TÉTELE, VALAMINT A MOBILITÁS TÁMOGATÁSA

Célok

- A kutatói szakmák elismerésének, valamint a kutatói életpályák ágazatok és tagállamok közötti átjárhatóságának és összehasonlíthatóságának előmozdítása, összhangban a kutatási, innovációs és vállalkozói tehetségek Európába vonzására és Európában tartására irányuló európai keretrendszerrel szóló tanácsi ajánlással.
- A felvételi és munkafeltételek javítása, a nyílt, átlátható és érdemeken alapuló munkaerő-felvétellel (OTM-R) kapcsolatos szempontokat is beleértve.
- A kutatói készségek megerősítése az ágazatokon és tudományágakon átívelő életpályák előmozdítása érdekében.
- A jobb szakmai előmenetel és előrelépés támogatása, valamint új beruházási utak kialakítása a bizonytalanság csökkentése és a szakmai előmeneteli lehetőségek spektrumának bővítése érdekében.
- A tehetségek kiegyensúlyozottabb áramlására való törekvés, az ágazatokon átívelő áramlásokat is beleértve.
- A kutatói és innovációs életpályák megfigyelőközpontjából (ReICO) származó hatékony és megbízható adatok biztosítása.
- Szinergiák kialakítása az EKT más kapcsolódó szakpolitikai intézkedéseivel és a kapcsolódó jelenlegi és jövőbeli uniós kezdeményezésekkel, mindenekelőtt a kutatók Európán belüli mobilitását támogató kezdeményezésekkel, például a Bizottság készség- és tehetséggondozási csomagjával.

Leírás

A strukturális politika célja, hogy vonzóbbá és fenntarthatóbbá tegye az európai kutatói életpályákat azáltal, hogy egyrészt támogatja az EKT 2022–2024-es szakpolitikai menetrendjének 4. tevékenységéből eredő valamennyi tevékenységnek az EU, a tagállamok és adott esetben a társult országok, valamint az érdekelt felek általi együttes végrehajtását, másrészt figyelemmel kíséri e kezdeményezések és reformok helyi végrehajtásának eredményeit. A tevékenység magában foglalja a bevált gyakorlatok cseréjét, iránymutatások és ajánlások kidolgozását, valamint a ReICO megszilárdításához való hozzájárulást.

Várt eredmények

- Közös kidolgozott iránymutatások a kutatási, innovációs és vállalkozói tehetségek Európába vonzására és Európában tartására irányuló európai keretrendszerről szóló tanácsi ajánlás végrehajtása, jobb minőségű munkahelyek teremtése és egy jobban működő kutatói munkaerőpiac kialakítása érdekében.
- Gyakorlatközösség kialakítása a tapasztalatok megosztása és a kutatói életpályák megerősítése érdekében európai, nemzeti, regionális és szervezeti szinten.
- A ReICO megszilárdítása a K+I közösségen kívüli érintett szereplők bevonásával és a hiányosságok közös felszámolásával.
- A jobb szakmai előmenetelre és előrelépésre vonatkozó ajánlások, beleértve a „tenure track” álláshoz hasonló európai modelleket és a kapcsolódó értékelési és finanszírozási mechanizmusokat is.
- Közös kialakított beruházási utak, az erők egyesítése és koordinálása, valamint a bizonytalanság csökkentését és a nem akadémiai kutatói életpályákhoz vezető szakmai pályafutások megkönnyítését célzó kezdeményezések közös tervezése.

5. A KUTATÁSÉRTÉKELÉS REFORMJA

Célok

- Intézményi változtatások végrehajtása a kutatásértékelés javítása érdekében.
- A kutatásértékelési reformok terén elért előrehaladás mértékének mérése.
- A reformokkal kapcsolatos ismeretek bővítése és figyelemfelhívás.
- A reformok hiányosságainak, az esetleges korlátozó vagy gátló tényezőknek, valamint a szükséges további intézkedéseknek a meghatározása.
- Végso soron a kutatás minőségének, teljesítményének és hatásának javítása, és ennek jegyében a kutatói életpályák vonzóbbá tétele.

Leírás

A kutatási projektek, kutatók, kutatási egységek és kutatóintézetek értékelésének módja jelenleg még mindig nagymértékben a kutatási eredmények és tevékenységek – főként publikációk – korlátozott körén alapul, és azt gyakran a kutatás minőségét, teljesítményét és hatását mérő több mutató és módszer nem megfelelő használata jellemzi.

- A kutatásértékelésre vonatkozó bevált gyakorlatok, eszköztárak és ajánlások meghatározása és széles körű megosztása.
- Nemzetközi párbeszéd, terjesztési célú és az egymástól való tanuláson alapuló rendezvények szervezése a Bizottság, a kutatásértékelés előmozdításával foglalkozó koalíció (CoARA) és a tagállamok által.
- Kutatásértékelési reformok végrehajtása a kutatóintézetekben.
- Tanulmány készítése a nemzeti keretekben végrehajtott változtatások, a kutatóintézetek által végrehajtott változtatások és a kutatásértékelés reformjáról szóló megállapodás aláíró felei által elfogadott cselekvési tervek eredményeként várható változások azonosítása céljából.
- A nemzeti hatóságok és kutatási szervezetek közötti nemzeti párbeszéd folytatása.

Várt eredmények

- A kutatásértékelési gyakorlatokkal és reformokkal kapcsolatos ismeretek, tájékozottság és szerepvállalás növelése a CoARA, a kutatási szervezetek (beleértve a kutatást végző, a kutatást finanszírozó és a kutatást értékelő szervezeteket), a nemzeti hatóságok és az uniós intézmények által.
- A nemzeti keretekben és az egyes kutatóintézetekben végrehajtott változtatások támogatása, feltérképezése és elemzése.
- A reformok terén még fennálló hiányosságok és a továbbra is szükséges intézkedések azonosítása valamennyi (intézményi, nemzeti és európai) szinten.

6. A TUDÁSHASZNOSÍTÁSI KAPACITÁSOK ÉS TEVÉKENYSÉGEK BŐVÍTÉSE

Célok

- A tudás hasznosításának és alkalmazásának, a készségeknek és a szakmai támogatásnak a megerősítése.
- A kutatásból és innovációból származó szellemi javakhoz és adatokhoz való hozzáférésnek és azok felhasználásának a javítása.
- A tudáshasznosítás kultúrájának megszilárdítása.

Leírás

Az EU kihívásokkal néz szembe a kutatási és innovációs eredmények társadalmi hasznosítása és gazdasági értéké alakítása, valamint az értékek Unión belül tartása terén, amely létfontosságú a belső piac működéséhez. Ez a strukturális politika a következőkkel igyekszik majd közelebb kerülni az európai tudás-ökoszisztéma eléréséhez:

- a közvetítői kapacitások kiépítése a tudományos élet, az ipar és a hatóságok közötti kapcsolatok erősítése érdekében,
- a szellemi javakhoz való hozzáférés javítása és azok védelme, különösen a felelősségteljes engedélyezés és a megosztott adatkormányzási megközelítés révén,
- a K+I szereplők, köztük a kutatási szervezetek és a finanszírozó szervezetek tudáshasznosítási kapacitásainak és készségeinek megerősítése,
- a multidiszciplináris kutatások eredményeinek fokozottabb felhasználása, a társadalom- és bölcsészettudományokat és a művészetet is beleértve,
- a létrehozott szélesebb körű társadalmi érték megragadására szolgáló mérési keret javítása.

Várt eredmények

- A felelősségteljes engedélyezési elvek és a megosztott adatkormányzási megközelítés európai rendszerének kialakítása, amely elősegíti a nagyobb mértékű ágazatközi együttműködést, és mind a vállalkozások, mind a társadalom javát szolgálja, figyelembe véve a kutatásbiztonsági szempontokat is.
- „Értékteremtésre irányuló tanulólaboratóriumok” létrehozása a tudás hasznosításával és a vállalkozói készséggel kapcsolatos készségeknek célzott képzések, társaktól való tanulás és a példaképekkel való kapcsolattartás útján történő fejlesztése céljából.
- Szakpolitikai iránymutatás biztosítása a multidiszciplináris jellegű K+I eredményeknek az Európai Kutatási Térségben való fokozottabb és gyorsabb felhasználására vonatkozóan, a Bizottság háttér tanulmánya és egy ezzel a területtel foglalkozó közösség létrehozására irányulóan végzett munka alapján.
- Átfogó mérési keret kialakítása, amely a tudás hasznosításával kapcsolatos tevékenységek széles körét lefedi, hogy ezáltal monitorozni tudja az EKT teljesítményét ezen a területen.

7. A K+I GLOBÁLIS MEGKÖZELÍTÉSÉNEK MEGVALÓSÍTÁSA

Célok

- Annak biztosítása, hogy az EKT 2025–2027-es szakpolitikai menetrendje a K+I ökoszisztéma horizontális, hosszú távú és alapvető jellemzőjeként tartalmazza a nemzetközi dimenziót.
- A tudomány, a szakpolitika és a diplomácia közötti kapcsolódási pontok erősítése.
- A globális kihívások kezelése az Unió, az uniós tagállamok és adott esetben a társult országok stratégiai érdekeinek, értékeinek és elveinek védelme mellett.
- Egyenlő versenyfeltételek előmozdítása uniós szinten a K+I területén folytatott nemzetközi együttműködésben.
- A tagállamok és adott esetben a társult országok által nem uniós országokkal folytatott kétoldalú együttműködéssel kapcsolatos ismeretek elmélyítése.

Leírás

A geopolitikai, tudományos és technológiai környezetben végbemenő alapvető változások fényében az EU-nak stratégiaibb módon kellene kiaknáznia a nemzetközi kutatási és innovációs együttműködésben rejlő erőt, és a közös uniós elvek és értékek előmozdítása terén is stratégiaibb módon kellene eljárnia.

Ennek a strukturális politikának a végrehajtására az EKT-fórumnak a K+I általános megközelítésével foglalkozó állandó alcsoportja alábbiakra irányuló tevékenységeinek és megbeszéléseinek lefolytatása révén kerül majd sor:

- a tagállamok és adott esetben a társult országok, valamint az érdekelt felek két- és többoldalú tudományos együttműködésének ismétlődő jellegű feltérképezése,
- a más uniós programokkal és kezdeményezésekkel, például a Global Gateway stratégiával való szinergiák előmozdítása,
- koordináció és összehangolás a többi EKT-tevékenységgel, például a kutatásbiztonsággal kapcsolatban javasolt tevékenységgel,
- hozzájárulás és iránymutatás biztosítása a következő keretprogram nemzetközi dimenziójának megerősítéséhez.

Várt eredmények

- A tudománydiplomácia európai keretének kidolgozása (2025).
- A kutatás és innováció terén folytatott nemzetközi együttműködés értékeiről és elveiről szóló többoldalú párbeszéd ütemtervének elkészítése (2025).
- A Team Europe megközelítés keretébe tartozó új kísérleti kezdeményezések, beleértve Latin-Amerikát és a Karib-térséget 2025-ben, Indiát pedig 2026-ban; továbbá a jelenlegi Team Europe megközelítések kiterjesztése Afrikára és Kínára.
- Vélemény megfogalmazása arra vonatkozóan, hogy a következő keretprogramban miként szervezzék meg a harmadik országokkal folytatott nemzetközi K+I együttműködési tevékenységeket.

8. A STRATÉGIAI ENERGIATECHNOLÓGIAI (SET) TERVNEK AZ EKT KULCSFONTOSÁGÚ TEMATIKUS ELEMÉVÉ TÉTELE

Célok

- Szorosabb kapcsolatok kialakítása a K+I közösség és az ipar között a tiszta energiával kapcsolatos innovációk bevezetésének támogatása érdekében, az adminisztratív terhek növelése nélkül.
- Közös megközelítések kialakítása a több területet érintő kérdésekkel kapcsolatban, ilyenek többek között a készségfejlesztés, a társadalmi igényekhez igazított kutatás és innováció, a digitalizáció, továbbá a piaci elterjedés és a piaci hozzáférhetőség.
- A technológiák jelenlegi körének felülvizsgálata annak érdekében, hogy szükség esetén javaslatot lehessen tenni új releváns tisztaenergia-technológiákra.
- Az európai technológiai és innovációs platformok és az európai ipari szövetségek közötti együttműködés javítása.

Leírás

Ez a strukturális politika a tiszta energiával kapcsolatos K+I programok és kezdeményezések közötti koordináció uniós, nemzeti és intézményi szintű elmélyítésével, valamint az európai szereplők közötti együttműködés fokozásával hozzá fog járulni az EKT átfogó célkitűzéseinek eléréséhez, szem előtt tartva az általános éghajlat-politikai és környezetvédelmi célok eléréséhez való hozzájárulást. Ezen túlmenően, az átalakított SET-terv az EKT új szakpolitikai menetrendjének strukturális politikái közé fog tartozni, ezáltal pedig előmozdítja majd új kulcsfontosságú kezdeményezések elindítását és kibontakoztatását, valamint a tiszta energiával kapcsolatos K+I célkitűzésnek a tágabb K+I perspektívához való jobb kapcsolódását. Például az uniós napenergia-stratégiában meghatározott intézkedések között szerepel egy, a tagállamokkal közös stratégiai K+I menetrend kidolgozása a napenergiára vonatkozóan. A további előírányzott tevékenységek közé tartozik:

- öt horizontális munkacsoport felállítása, amelyek feladata a SET-tervben szereplő horizontális kérdésekre vonatkozó eszközök és ajánlások kidolgozása,
- egy, a hidrogénnel foglalkozó munkafolyamat kialakítása „a zöld hidrogénnel kapcsolatos EKT kísérleti projekt” megvalósítása érdekében,

- a K+I prioritások összehangolása a tagállamok és az EU között, a határokon átnyúló európai kutatóközpontok, egyetemek és iparágak együttes fellépéseinek ösztönzése mellett.

Várt eredmények

- Valamennyi terület-/technológiaspecifikus stratégiai kutatási és innovációs terv és végrehajtási terv összehangolása az új uniós prioritásokkal, valamint végrehajtási tervek kidolgozása.
- Szakpolitikai ajánlások a következő területeknek a SET-terv energetikai K+I keretébe történő megfelelőbb bevonására: körforgásos jelleg és anyaghelyettesítés; K+I a társadalmi igények szolgálatában; digitalizáció; készségek; piaci elterjedés.
- Az előrehaladás megfelelőbb monitorozása a SET-terv információs rendszerén keresztül.

9. A K+I ÉS A FELSŐOKTATÁS KÖZÖTTI KAPCSOLAT JAVÍTÁSA AZ EKT-N BELÜL, VALAMINT AZ EURÓPAI K+I ÖKOSZISZTÉMÁKBAN REJLŐ TELJES POTENCIÁL KIAKNÁZÁSA

Célok

- A K+I és a felsőoktatás stratégiái, szakpolitikái, programjai és finanszírozása közötti jobb összhang megteremtése. Szorosabb együttműködés és párbeszéd e két terület között uniós, nemzeti, regionális és intézményi szinten.
- Erősebb és jobban összekapcsolt regionális K+I rendszerek létrehozása és az európai innovációs szakadék csökkentése.
- Az átfogó ágazatközi stratégiák végrehajtásához szükséges ismeretek, mutatók és eszközök javítása, összehangolva az innovációt a szélesebb körű társadalmi célokkal.
- A kutatással és az oktatással kapcsolatos magasabb szintű tájékozottság, valamint a kutatás és oktatás közötti fokozottabb komplementaritás.

- Az európai K+I környezeten belüli szétagoltság és regionális megosztottság csökkentése.
- A tudományos, állami és magánszervezetek közötti együttműködés megerősítése.

Leírás

E strukturális politika célja strukturált és célzott információcsere kialakítása a közösségen belül a szisztematikusabb megközelítés előmozdítása érdekében, többek között a kormányzás és a támogatás tekintetében, mind a kutatás, mind a felsőoktatás képviselőinek bevonásával. Az oktatás, valamint a kutatás és innováció szereplői közötti szilárd partnerségek létrehozása céljából együttműködés új mechanizmusok és ösztönzők létrehozása érdekében, hogy csökkenjen a szétagoltság és megszűnjön a regionális szakadék.

Várt eredmények

- Intézményi, regionális, nemzeti és európai szintű stratégiák kialakítására és végrehajtására irányuló ajánlások kidolgozása.
- A jelenlegi regionális, nemzeti és európai szintű jogi akadályok azonosítása, az ötödik szabadság megteremtését szolgáló jogi keret kialakításához szükséges elvek és fő összetevők meghatározása, ajánlások arra vonatkozóan, hogyan szilárdítható meg az európai felsőoktatási intézmények helyzete a globális K+I élvonalában.
- A felsőoktatási intézmények és a K+I egyéb szereplői közötti szilárdabb együttműködés előmozdítását célzó szakpolitikák, mechanizmusok és ösztönzők meghatározása.
- Az EKT/EGT-n belüli (felsőoktatással kapcsolatos) stratégiai összehangolás érdekében elfogadott ambiciózus ütemterv.

10. A TUDOMÁNYBA VETETT BIZALOM ERŐSÍTÉSE A POLGÁROK RÉSZVÉTELE, SZEREPVÁLLALÁSA ÉS A TUDOMÁNNYAL KAPCSOLATOS KOMMUNIKÁCIÓ RÉVÉN

Cél

- A nyilvánosság szerepvállalásának fokozása a K+I, a civil tudomány és a tudománnyal kapcsolatos kommunikáció terén, közösen kidolgozott iránymutatások révén.
- Hatékonyabb mechanizmusok kidolgozása a nyilvánosságnak a kutatásba és innovációba való érdemi és inkluzív bevonása céljából.
- A tudomány és a társadalom közötti kapcsolatok megerősítése nemzeti/regionális/helyi szinten.
- A tudományos műveltség és a tudományos tőke növelése a tudományos közösség és a fiatalok, valamint a tudományban szokásosan részt nem vevő emberek közötti szorosabb kapcsolatok révén.

Leírás

Ez a strukturális politika egy sokoldalú megközelítést képvisel a tudományba vetett bizalom és ezen keresztül a demokratikus kormányzás erősítése érdekében – az EKT 2022–2024-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjének „A tudomány közelebb vitele a polgárokhoz” című 14. tevékenysége eredményeire építve.

Várt eredmények

- Az inkluzív szerepvállalás alapelvei: közös megközelítések kidolgozása a nyilvánosságnak a K+I-be és a tudománnyal kapcsolatos kommunikációba való bevonása terén.
- A kutatókat és a fiatalokat összekötő tevékenységek: innovatív módszerek a fiatalok tudományba való hatékony és inkluzív bevonására, gyakorló szakembereket felkérve a bevált nemzeti gyakorlatok bemutatására, valamint a kézikönyvek és iránymutatások uniós finanszírozású projektek keretében való kidolgozására irányuló munka folytatására.
- A tudomány és a polgárok összekapcsolása, olyan tevékenységek szervezése, amelyek megerősítik a helyi K+I közösségeket és összekapcsolják azokat a különböző érdekelt felekkel és a polgárokkal „a tudomány és annak a társadalomban betöltött szerepe” téma mentén.

- Egymástól való tanulási gyakorlat a tudományba vetett bizalom terén, az arra vonatkozó ismeretek megszilárdításával és megosztásával, hogy miként lehet a bizalmat a nyilvánosság bevonásával építeni, mérni és megerősíteni.
- Olyan mechanizmus és finanszírozási rendszer, amelynek célja a polgárok részvételét és bevonását célzó nemzeti kezdeményezésekből leszármazott bevált gyakorlatoknak az uniós szintre történő átültetése.

11. A KIVÁLÓSÁGHOZ VALÓ UNIÓS HOZZÁFÉRÉS JAVÍTÁSA

Célok

- A kiválósághoz való hozzáférés javítása az EU egészében.
- A kohéziós politikai programokból és a 10. kutatási és innovációs keretprogramból való hozzájárulás a K+I-be történő uniós beruházások koherens és szinergikus tervezéséhez és végrehajtásához.
- Szorosabb kapcsolódások kialakítása a regionális hatóságok körében a K+I programok keretében megvalósuló kezdeményezések irányában, valamint ösztönzők biztosítása az uniós szintű kezdeményezéseket kiegészítő nemzeti kezdeményezések elindításához.

Leírás

Tartósan szűk keresztmetszetek állnak fenn a kiválósághoz EKT-szerte való hozzáférés javítása, valamint a kohéziós politika, a nemzeti és regionális programok és a Horizont Európa közötti erőteljesebb szinergiák kiépítése terén. A strukturális politika ezeket a szűk keresztmetszeteket az Európai Regionális Fejlesztési Alapot és a Horizont Európa programot nemzeti és uniós szinten irányító szervek közötti együttműködés megerősítésével kezeli.

- Az EKT-fórum keretében működő „RIMA” alcsoporthoz munkájának folytatása a nemzeti K+I hatóságok és a kohéziós politikai programok irányító hatóságainak összefogása érdekében, az uniós kezdeményezések eredményeire és gyakorlataira vonatkozó információk megosztásának megkönnyítése céljából.

Várt eredmények

- A kiválóságához való hozzáférés javítása, valamint a programok közötti koherencia és szinergiák biztosítása tekintetében megfogalmazott ajánlások.
- A RIMA 1. szakaszában elvégzett felmérés ajánlásainak a jelenlegi jogi keretek között történő végrehajtásáról szóló eredményjelentés (pl. kommunikáció, kapacitásépítés, hosszú távú tervezés, az adatok hozzáférhetősége és adatvezérelt megközelítés, végrehajtási szabályok és a két közösség közötti koordinációs modellek).
- Tanácsadás a keretprogram és a kohéziós politika közötti szorosabb jövőbeli szinergiák kiépítésére vonatkozóan, különös tekintettel az intelligens szakosodásra, a program „Bővítés” részéből finanszírozott tevékenységekkel való szinergiák kihasználásával egyidejűleg.
- A kiválóságához való hozzáférés javítását célzó bevált gyakorlatok cseréje, különös tekintettel a tudományos és innovációs hálózatokhoz való hozzáférést megkönnyítő nemzeti szakpolitikákra, intézkedésekre és eszközökre, valamint a – különösen a tagállamok közötti együttműködésre vonatkozó – szakpolitikai javaslatokra.

EKT-tevékenységek

12. MÉLTÁNYOSSÁG ALKALMAZÁSA A NYÍLT TUDOMÁNYBAN

Célok

- Azon akadályok és kihívások azonosítása, amelyek a nyílt tudomány gyakorlása során a méltányossággal kapcsolatosban felmerülnek, valamint szakpolitikai válaszlépésekre irányuló javaslatok előterjesztése.
- A széles körben elterjedt és számos tudományágban elismert nem nyereségorientált, nyílt hozzáférésű tudományos publikációs modellek kiterjesztése, beleértve a kutatásértékelés területét is.

- Kapacitásépítés a nyílt tudománnyal összefüggő készségek és a nyílt tudományos infrastruktúrákhoz való méltányos hozzáférés terén az EKT kutatóközössége számára.
- Uniós szakpolitikai megközelítések kidolgozása annak meghatározása érdekében, hogy milyen utakon valósítható meg nagyobb fokú méltányosság a nyílt tudományos gyakorlatok és infrastruktúrák terén.

Leírás

A nyílt tudomány megvalósítása erőteljes szakpolitikai támogatást és az erőforrásokba történő jelentős mértékű beruházást igényel, különösen az infrastruktúrák (és az azokhoz való hozzáférés), a koordináció, a technológiai készenlét, a nyílt tudománnyal összefüggő és a digitális készségek, valamint a kutatók részére biztosított hatékony ösztönzők, továbbá elismerési és jutalmazási rendszerek létrehozása terén. Ezek tekintetében jelentős eltérés mutatkozik az európai országok és szervezetek között – de globális szinten is –, ami általánosan szükségessé teszi az EKT-n belüli méltányosabb megközelítéseket.

- A nyílt tudomány infrastruktúráihoz való hozzáféréssel, azok terjedelmével és kialakításával, a tudományos publikációs politikákkal és a kutatók nyílt tudományos kapacitásaival kapcsolatban fennálló nemzeti tapasztalatok és szakpolitikai keretek vizsgálata.
- Egymástól való tanulási gyakorlat indítása a nyílt tudomány méltányosságáról 2025/2026-ban.
- A készségek terjesztésének és oktatásának előmozdítása a nyílt tudomány gyakorlása során tapasztalható egyenlőtlenségek leküzdése érdekében.
- Munkaértekezletek szervezése a hatóságok számára, egyrészt az intézményeknek és a politikai döntéshozóknak szóló ajánlások megfogalmazása, másrészt egy jelentés 2027-ben történő kiadása céljából.

Várt eredmények

- A nyílt tudomány terén felmerülő méltányossági kihívások felmérése az EKT-országokban (tükrözve a keretek, kapacitások, finanszírozás stb. tekintetében meglévő sokféleséget).
- Szakpolitikai és finanszírozási támogatás a magas színvonalú, nem nyereségorientált nyílt hozzáférésű tudományos publikációs szolgáltatások működtetéséhez az egész EKT-ban.

- Közös eszközök, képzési módszerek és szolgáltatások kifejlesztése és terjesztése a nyílt tudománnyal összefüggő készségekkel kapcsolatos kapacitás növelése érdekében, az érdekelt felekkel együttműködve.
- Ajánlások a nyílt tudomány különböző gyakorlataiban a méltányosságot szolgáló uniós szakpolitikai megközelítés kidolgozására.

13. A SZAKPOLITIKÁT ALÁTÁMASZTÓ TUDOMÁNY (S4P) EURÓPAI ÖKOSZISZTÉMÁJÁNAK ELŐMOZDÍTÁSA

Célok

Ennek a tevékenységnek három, egymáshoz kapcsolódó célja van:

- A „szakpolitikát alátámasztó tudomány” továbbfejlesztése és a tudás közpolitikákba való horizontális integrálásának javítása.
- Az európai S4P-ökoszisztéma előmozdítása és megerősítése valamennyi megközelítés, ágazat és kormányzati szint tekintetében.
- Az érintett szereplők hálózatai közötti együttműködés előmozdítása, valamint a bevált gyakorlatok meghatározásának és cseréjének, illetve az egymástól való tanulásnak az elősegítése.

Leírás

A tudomány és a szakpolitika kapcsolódási pontjainak Európa-szerte történő támogatása és az S4P-ökoszisztémák széttagoltságának kezelése érdekében két fő mérföldkő elérésére kerül majd sor:

- A szakpolitikát alátámasztó tudománnyal foglalkozó nemzeti koordinátorok hálózata, amely Európa-szerte összefogja a nemzeti K+I adminisztrációkban és szakpolitikai intézményekben S4P-vel foglalkozó tisztviselőket azzal a céllal, hogy összehangolják az S4P-megközelítéseknek a közigazgatásaikban való érvényesítésére irányuló erőfeszítéseket a kormányzás valamennyi szintjén, és előmozdítsák az egymástól való tanulást az országok között.
- Az S4P gyakorlatközössége, amelynek célja az erős páneurópai és nemzetközi kapcsolatok, valamint az S4P-hálózatok és -szereplők közötti szorosabb interakciók, egymástól való tanulás és együttműködés előmozdítása.

Várt eredmények

- Rendszeres párbeszéd a hálózat, a gyakorlatközösség és egyéb érdekelt felek között annak feltárása érdekében, hogy miként lehet megteremteni a kutatás és a szakpolitika közötti hatékony együttműködéshez szükséges feltételeket.
- A társaktól való tanulás ösztönzése, a készségek és kompetenciák megerősítése, valamint az S4P-vel kapcsolatos együttműködés lehetővé tétele a különböző ágazatok és kormányzati szintek között.
- Az európai S4P-környezettel és annak gyakorlataival foglalkozó megfigyelőközpont létrehozása, amely összegyűjti a tudomány és a szakpolitika kapcsolódási pontján való működéssel kapcsolatos sikertényezőket és közös kihívásokat.

14. A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA FELELŐS TUDOMÁNYOS FELHASZNÁLÁSÁNAK MEGKÖNNYÍTÉSE ÉS FELGYORSÍTÁSA AZ EU-BAN

Célok

Szakpolitikai intézkedések tervezése, támogatása, összehangolása és koordinálása a mesterséges intelligencia európai tudományban és kutatásban való felelősségteljes elterjedésének felgyorsítása és megkönnyítése érdekében, ami a következőket eredményezi:

- A tudomány területén alkalmazott mesterséges intelligenciával kapcsolatos összehangolt szakpolitikák, beleértve a kiemelt területek közös meghatározását.
- Nagyobb szakértelem és erőforrás-megosztás az országok között.
- Az együttműködésnek és a jövőbeli részvételnek, a bevált gyakorlatok megosztásának és a hasonlóan gondolkodó partnerek nagyobb számban történő bevonásának a megalapozása.
- Az érdekelt felekkel való szorosabb együttműködés és szerepvállalás, hálózatok létrehozása és közösségépítés.

Leírás

A tevékenység az új Bizottság politikai prioritásaiból eredő három kulcsfontosságú témára összpontosít:

- A tudomány területén alkalmazott mesterséges intelligenciára vonatkozó stratégia.
- A mesterséges intelligenciával foglalkozó európai kutatási tanács felállítása.
- A tudomány területén alkalmazott mesterséges intelligencia finanszírozási fókuszára vonatkozó megállapodás.

Ezeknek a témáknak a megbeszélésére és kifejtésére rendszeres találkozók, a bizonyítékokat és a szakpolitikai fejleményeket bemutató kapacitásépítő munkaértekezletek, valamint a szakpolitikák összehangolása, az iránymutatások és a finanszírozási menetrendek tekintetében folytatott közös munkát célzó gyakorlati munkaértekezletek formájában fog sor kerülni.

Várt eredmények

- A generatív mesterséges intelligencia kutatásban való felhasználására vonatkozó élő EKT-iránymutatások aktualizálása, népszerűsítése és terjesztése (legalább évente 2025-ben, 2026-ban és 2027-ben).
- A tudomány területén alkalmazott mesterséges intelligenciára vonatkozó közös ütemterv (2025).
- A tagállamokkal és esetleg az európai finanszírozókkal közösen elfogadott stratégiai finanszírozási menetrend (2026).
- Közös projektek, amennyiben azokat a résztvevők megvalósíthatónak/hasznosnak tartják (2026–2027).
- A folyamatos együttműködésre és a szakpolitikák kidolgozására vonatkozóan elfogadott terv (2027).

15. A KUTATÁSBIZTONSÁG FOKOZÁSA

Cél

- A kutatásbiztonság javítása az EU-ban az erős és nyitott tudományos környezet fenntartása érdekében, a kutatásbiztonságról szóló tanácsi ajánlás alapján.
- Együttműködési tér biztosítása a politikai döntéshozók számára a tapasztalatok megosztásához, valamint a kockázatok csökkentésére irányuló nemzeti megközelítés végrehajtásához és kidolgozásához, tiszteletben tartva a tudományos élet szabadságát és az intézményi autonómiát.
- Az európai K+I ágazat képessé tétele a nemzetközi együttműködésben rejlő lehetőségek optimalizálására és az azzal kapcsolatos kockázatok csökkentésére, valamint a nemzetközi együttműködés nyitottságának és biztonságának megőrzésére.

Leírás

Tekintettel az EKT-n belüli tudásáramlásra és a K+I ágazaton belüli erős nemzetközi kapcsolatokra, a kutatásbiztonságot nem lehet kizárólag nemzeti erőfeszítésekkel kezelni. Az összehangolt nemzeti és uniós erőfeszítések keretét fognak biztosítani a bevált gyakorlatok megosztásához és a következetesség biztosításához. Az első évben a tagállamok fel tudják majd mérni aktuális helyzetüket, és megtervezhetik a következő lépéseket annak érdekében, hogy segítsék egymást a kutatásbiztonság alapszintjének elérésében.

Várt eredmények

A tevékenység a kutatásbiztonságról szóló tanácsi ajánlás⁸ keretét a következő módon hajtja végre:

- A kutatásbiztonsággal kapcsolatos európai együttműködési tér kialakítása a tagállami szakértők, a kutatásfinanszírozók és az uniós szintű kutatási és innovációs érdekelt szervezetek közötti strukturális együttműködés révén, valamint az e tekintetben nyújtható strukturálisabb támogatás lehetőségeinek feltárása és értékelése, például a kutatásbiztonsággal foglalkozó európai szakértői központ létrehozása révén, a meglévő struktúrák figyelembevételével és összekapcsolva azt az egyablakos platformmal.

⁸ A Tanács ajánlása (2024. május 23.) a kutatásbiztonság fokozásáról (HL C, C/2024/3510, 2024.5.30.).

- A politikai döntéshozók, szakértők és gyakorló szakemberek összehívása a kutatásbiztonság témájával kapcsolatban kétévente megrendezésre kerülő, a kutatásbiztonságról szóló kiemelt európai konferencia keretében (2025, 2027).
- A nemzeti és uniós szintű kutatásbiztonsági intézkedések és kezdeményezések feltérképezése, nyomon követése és elemzése, többek között egy kétévente elvégzendő kutatásbiztonsági monitorjelentésen keresztül (2025, 2027).
- Az információcsere, a társaktól való tanulás és a kapacitásépítés támogatása, különösen a kutatásbiztonsággal kapcsolatos nemzeti megközelítések kidolgozásához.
- Iránymutatás és eszközök kidolgozása a nemzeti és uniós szintű kutatásfinanszírozási programokban alkalmazott biztosítékokhoz, valamint a kutatást végző szervezetek kockázatkezelési és átvilágítási folyamataihoz (azaz egyablakos platform a K+I-be való külföldi beavatkozás kezelésére).
- Szorosabb együttműködés a nemzetközi partnerekkel a kutatásbiztonsági megközelítések és intézkedések terén.

Tekintettel a téma érzékeny jellegére, amely gyakran érzékeny vagy minősített adatokat érint, a részvétel általában a tagállami szakértőkre korlátozódik.

16. A K+I BERUHÁZÁSOK FELGYORSÍTÁSA AZ EURÓPAI IPARI ÁTALAKULÁS ÉS VERSENYKÉPES FENNTARTHATÓSÁG ÉRDEKÉBEN

Cél

- A K+I eredmények és beruházások iránti ipari igények jobb megértése, lehetővé téve a politikai döntéshozók és a finanszírozó ügynökségek számára, hogy célzott eszközöket dolgozzanak ki és hajtsanak végre a K+I beruházások mobilizálása céljából.
- A szinergiák növelése a K+I finanszírozása terén, különösen az ipar által a technológiatranszfer, a demonstrátorok, a kapacitásbővítés, a validálás és a technológiai infrastruktúrák tekintetében.
- A fejlett technológiák ipari bevezetésének és használatának megkönnyítése a fenntarthatóságra és a társadalmi előnyökre összpontosítva.

Leírás

A K+I beruházások felgyorsításához egyrészt szisztematikus megközelítésre van szükség annak érdekében, hogy a K+I menetrend az ipari igényeken alapuljon és azok szerint kerüljön kidolgozásra, másrészt egy átfogó operatív keretre, hogy a K+I eredmények hatékonyan átültethetők legyenek ipari alkalmazásokba.

- A meglévő eszközök integrálása európai, nemzeti és regionális szinten, a bevált gyakorlatok bemutatása azok alkalmazása során, a tapasztalatcsere megkönnyítése, valamint lehetőségek biztosítása a tagállamok és a régiók számára a bevált gyakorlatok megosztására és az új ismeretek megszerzésére.
- Keresletvezérelt európai megközelítés alkalmazása a technológiai infrastruktúrákra vonatkozóan, beleértve a kísérleti tevékenységeket és a lehetséges finanszírozási rendszereket is, a kutatási és technológiai infrastruktúrákkal kapcsolatos jelenlegi munka részeként.
- Az energiaigényes iparágak dekarbonizációjának felgyorsítására és a körforgásos gazdaság előmozdítására irányuló szakpolitikai eszköztár megközelítésének kidolgozása, tesztelése és végrehajtása, biztosítva a SET-tervhez kapcsolódó közösség hozzájárulását.

Várt eredmények

- Az ipari K+I-t támogató szakpolitikai eszközök feltérképezése.
- Hozzájárulás a kutatási és technológiai infrastruktúrákra vonatkozó európai politikához, beleértve azokat a tevékenységeket, amelyek az ilyen infrastruktúráknak az ipar, különösen a kkv-k, az induló és a növekvő innovatív vállalkozások általi keresletvezérelt használatához vezetnek.
- Az energiaigényes iparágak dekarbonizációját célzó nemzeti ipari technológiai ütemtervekkel kapcsolatos tudás és szakértelem kiépítése és cseréje.
- Hozzájárulás a technológiák és ipari demonstrátorok európai nyomonkövetési platformjához (az ipari átalakulással és kibocsátásokkal foglalkozó európai innovációs központ – INCITE).

17. AZ ÚJ MEGKÖZELÍTÉSŰ MÓDSZEREK (NAM-OK) FELGYORSÍTÁSA AZ ORVOSBIOLÓGIAI KUTATÁSNAK, VALAMINT A GYÓGYSZEREK ÉS ORVOSTECHNIKAI ESZKÖZÖK TESZTELÉSÉNEK AZ ELŐMOZDÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

Cél

A tevékenység célja, hogy a tagállamok és adott esetben a társult országok összehangolt és koordinált megközelítése révén felgyorsítsa az új megközelítésű módszerek (NAM-ok) kidolgozását, validálását/kvalifikálását, elfogadását és bevezetését az orvosi biológiai kutatásban, valamint a gyógyszerek és orvostechnikai eszközök jogszabályban előírt vizsgálatában.

Leírás

Bár a tagállamokat kötelezi a 2010/63/EU irányelv, amely előírja, hogy amint érvényes alternatív megközelítések állnak rendelkezésre, a kutatásban, az oktatásban és a jogszabályban előírt vizsgálatokban fel kell váltani az állatkísérleti eljárásokat, nincs koordinációs mechanizmus az új megközelítésű módszerek kidolgozásának és validálásának biztosítására. Az EKT-tevékenység valamennyi szereplőt aktívan bevon azáltal, hogy az érintett minisztériumok, szabályozó ügynökségek, kutatásfinanszírozó szervezetek, tudományos körök, gyógyszer- és orvostechnológiai ipar, szerződéses kutatószervezetek, kis- és középvállalkozások (kkv-k) és induló innovatív vállalkozások részvételével uniós szintű koordinációt hoz létre a nemzeti és regionális politikák összehangolása érdekében, hogy felgyorsítsa az új megközelítésű módszerek kialakítását, validálását, elfogadását és bevezetését.

Ezt a tevékenységet négy munkacsoport támogatja a következő témákban: 1. az új megközelítésű módszerek és a közös európai infrastruktúrák fejlesztése, 2. az új megközelítésű módszerek validálása/kvalifikálása, elfogadása és bevezetése, 3. oktatás és képzés, 4. nyitottság és tájékozottság.

Várt eredmények

- Az új megközelítésű módszerek fejlesztési és infrastrukturális menetrendje, amely meghatározza, hogy hol van a legnagyobb szükség új megközelítésű módszerekre, és várhatóan hol lesz a legnagyobb rövid- és középtávú hatásuk (2027 negyedik negyedéve).
- A tagállamok és az érdekelt felek meghatározzák azokat a tevékenységeket, amelyeket közösen támogathatnának az új megközelítésű módszerek és a kapcsolódó infrastruktúrák fejlesztése érdekében (2028 első negyedéve).
- Az új megközelítésű módszerek elfogadására és bevezetésére vonatkozó stratégia, amely meghatározza az új megközelítésű módszerek alkalmazásának kritériumait (2027 harmadik negyedéve).

- A tagállamok és az érdekelt felek közösen támogatják azoknak a korlátozott számú új megközelítésű módszereknek a validálását és kvalifikálását, amelyek a gyógyszerek és orvostechnikai eszközök jogszabályban előírt vizsgálata keretében történő elfogadás és végrehajtás céljából kerülnek kialakításra (2027 negyedik negyedéve – 2028 harmadik negyedéve).
- Az új megközelítésű módszerekre vonatkozó oktatási és képzési terv (2027 első negyedéve), valamint közös oktatási és képzési programok (2027 második negyedéve – 2028 második negyedéve).
- Az új megközelítésű módszerek nyitottságot szolgáló és figyelemfelkeltő, harmonizált programja, amely javítja az új megközelítésű módszerek protokolljaihoz és az állatkísérletek eredményeihez való nyílt hozzáférést. A program a részt vevő tagállamok bevált gyakorlatai alapján útmutatást nyújt az etikai bizottságok tagjai, a bírálók és a szabályozók számára. Konkrét intézkedéseket javasol a szabályozók új megközelítésű módszerek iránti bizalmának növelésére, beleértve az új megközelítésű módszerekben rejlő lehetőségek és korlátok jobb megértését (2028 második negyedéve).
- Legalább egy nagyszabású konferencia a civil társadalom és a betegek orvosbiológiai kutatással, valamint a gyógyszerkutatásra és -fejlesztésre irányuló folyamattal kapcsolatos tájékozottságának növelése érdekében (2028 harmadik negyedéve).

18. KOHERENS ÉS KOORDINÁLT KERET KIALAKÍTÁSA A KUTATÁSI ÉS INNOVÁCIÓS INTEGRITÁS ÉS ETIKA EURÓPAI MEGKÖZELÍTÉSÉHEZ A FELMERÜLŐ KIHÍVÁSOK TÜKRÉBEN

Célok

- Egy információcserét folytató közösség létrehozása, amely megkönnyíti a kutatási etika és integritás új, technológiasemleges, az innovációt és a kiválóságot elősegítő megközelítéséről szóló megbeszéléseket, tiszteletben tartva az egyszerűsítést és a beépített etikai megközelítést.
- Az etika és az integritás fokozására, a jogsértések megelőzésére és a meglévő etikai iránymutatások végrehajtása előtt álló akadályok felszámolására irányuló tevékenységek összehangolása.
- Egy európai hálózat fokozatos kialakítása a kutatási integritás és etika keretének létrehozása érdekében, beleértve a tevékenységek ütemtervét és a teljesítménymutatókat, és figyelembe véve a már meglévő hálózatokat és struktúrákat.
- A bizalmon alapuló etikai tanácsadás és támogatás ökoszisztémájával kapcsolatos jövőkép kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy a tudomány és a kutatás a társadalmi érdekekhez igazodó, felelősségteljes innovációt ösztönözzön.

Leírás

E tevékenység célja a felmerülő kihívások előrejelzése, megelőzése, kezelése és mérséklése, valamint a kutatás integritásának védelme a kritikus technológiai területeken, a kutatás integritására vonatkozó európai magatartási kódex közelmúltbeli aktualizálása és az EU gazdasági biztonsága szempontjából kritikus technológiai területekről szóló bizottsági ajánlás fényében.

- Az integritás és az etika összehangolt megközelítésének alkalmazása, hogy az ágazat könnyebben tudjon reagálni e kihívásra, illetve más felmerülő kihívásokra.
- Eszközök széles körének biztosítása a kutatás integritását érintő új, diszruptív kihívások előrejelzéséhez, megelőzéséhez, kezeléséhez és mérsékléséhez.
- Egy valóban működőképes, koherens és fenntartható európai megközelítés kidolgozása a kutatók etikai kihívások kezelésében való támogatása érdekében.

Várt eredmények

- Olyan koordinációs struktúra kialakítása (európai platform formájában), amely egyesíti a kutatási etikával és integritással foglalkozó meglévő európai hálózatokat.
- Részletes ütemterv a tevékenységekről és a teljesítménymutatókról.
- Gyakorlati iránymutatások, operatív eszköztárak és szabványos működési eljárások.
- A közös képzési tevékenységek kísérleti alapon történő megközelítése.

19. A K+I SZEREPÉNEK MEGERŐSÍTÉSE: ÚJ KORSZAK A KUTATÁSMENEDZSMENTBEN

Cél

- A kutatásvezetői szakma jobb elismertségének elérése, valamint vonzó és világosabb szakmai előmeneteli lehetőségek biztosítása a kutatásvezetők számára.
- A mesterséges intelligencia eszközeire vonatkozó útmutatást is magában foglaló oktatási anyagokhoz és továbbképzési tevékenységekhez/eszközökhöz való széles körű és könnyű hozzáférés biztosítása a kutatásvezetők számára, beleértve a pályakezdő kutatásvezetőket is.

- Egy elismert, egész Európára kiterjedő, a társaktól való tanulás és a mobilitás elemeit magában foglaló tanulási és készségfejlesztési rendszer létrehozása a kutatásvezetők részére, biztosítva az EKT prioritásainak és értékeinek – pl. etika és kutatási integritás, nyílt tudomány és nemek közötti egyenlőség – integrálását.
- A köz- és magánszektorban dolgozó kutatásvezetőkkel való hálózatépítés javítása, ami a szakmai fejlődésre, a szakmai előmenetelre és a rendelkezésre álló képzési lehetőségekre vonatkozó rendszerek jobb megismertetését eredményezi.

Leírás

A kutatási folyamatok intenzívebbé válása és a társadalmi hatás megteremtésével kapcsolatos elvárások növekedése miatt kulcsfontosságúvá válik a kutatásvezetők által biztosított speciális támogatás. E kezdeményezés célja, hogy megerősítse az EKT-ban még mindig alulértékelt kutatómenedzseri szakmát, emellett pedig támogatást nyújt annak stratégiai fejlesztéséhez.

Hangsúlyozza, hogy összehangolt uniós és nemzeti szakpolitikai támogatásra van szükség a képzett szakemberek, a jobb szakmai előmeneteli lehetőségek, a jobb munkafeltételek, a nemek közötti egyenlőség, a képzés és a mobilitás kialakítása érdekében.

Várt eredmények

- A kutatásvezetők átfogó és rugalmas szakmai előmeneteli és kompetenciakeretének 2025-ben történő elindítása és végrehajtása. Egy tényeken alapuló figyelemfelkeltő kampány végrehajtása a tagállamokban, amelynek eredményeit 2026-ban teszik közzé.
- A kutatásvezetők európai chartájának közös létrehozása 2026-ban, a kutatást végző szervezetek, a kutatást finanszírozó szervezetek és az európai ipar tudásháromszögén alapuló megközelítés kialakítása, biztosítva az ágazatok közötti elismerést; a kapacitásépítésre vonatkozó megközelítések kidolgozása; valamint a kutatómenedzsment szerepének elemzése a Horizont Európa „Bővítés” része keretében finanszírozott kiválasztott tevékenységekben, annak érdekében, hogy nyomon lehessen követni a K+I rendszer általános hatékonyságára és eredményességére gyakorolt hatást.

- 2027-ben egy olyan centralizált online központ elindítása, lehetőleg a közeljövőben felálló EKT tehetségplatform keretében, amely összegyűjti a jelenlegi és az új tanterveket, oktatási anyagokat, valamint a kutatóvezetők számára készült továbbképzési eszközöket, továbbá úgy a jelenlegi, mint az aspiráns szakemberek számára hozzáférést biztosít a létfontosságú képzési és tanúsítási programokhoz.
-